

Patryk Grzegorz Kaczmarek

Wyzwania terytorializacji polityki rozwoju województwa wielkopolskiego związane z adaptacją i łagodzeniem zmian klimatu

Słowa kluczowe: polityka rozwoju, terytorializacja polityki rozwoju, polityka regionalna, zmiany klimatu, adaptacja i łagodzenie zmian klimatu

Jednym z najważniejszych (lecz niejedynym) wyzwań rozwojowych jest zmiana klimatu i jej efekty oddziałujące na społeczeństwo i gospodarkę. Jest to globalne wyzwanie charakteryzujące się dużym zróżnicowaniem przestrzennym ze względu na skalę i rodzaj wpływu na społeczeństwo oraz gospodarkę. Dzieje się tak, iż mimo dużego postępu technologicznego, człowiek stale zwiększa swoje uzależnienie od środowiska przyrodniczego.

Celem głównym przeprowadzonego postępowania badawczego, które zostało opisane w pracy, jest identyfikacja oraz ocena działań samorządu w zakresie prowadzenia polityki rozwoju związanej z adaptacją i mitygacją zmian klimatu na terytoriach podatnych na zmiany klimatu. Zaproponowany cel główny został uszczegółowiony przez zestaw celów o charakterze teoretycznym, metodycznym, poznawczym oraz aplikacyjnym. Realizując zaplanowane postępowanie badawcze skorzystano zarówno z metod ilościowych (metody wskaźnikowe, ankieta), jak i jakościowych (desk research, indywidualne wywiady pogłębione).

W pierwszym etapie postępowania badawczego realizującym cel teoretyczny, przeprowadzone zostały studia literaturowe, które pozwoliły uporządkować aktualny stan wiedzy na temat wpływu zmian klimatycznych na zróżnicowanie przestrzenne rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ukierunkowanie działań interwencyjnych polityki rozwoju, w tym polityki regionalnej. Pozwoliło to na opracowanie modelu teoretyczno-koncepcyjnego wpływu zmian klimatu na rozwój społeczno-gospodarczy oraz politykę rozwoju. W drugim etapie postępowania badawczego realizującego założone cele metodyczny i poznawczy udało się zaproponować autorski sposób wyboru jednostek przestrzennych, które można uznawać za podatne na zmiany klimatu ze względu na ich cechy społeczno-ekonomiczne. Do dalszego badania zostały wybrane jednostki przestrzenne charakteryzujące się relatywnie najwyższym poziomem podatności społeczno-ekonomicznej na zmiany klimatu. W trzecim etapie postępowania badawczego operacjonalizacja wypracowanego modelu pozwoliła przeprowadzić przegląd i ocenę lokalnych polityk klimatycznych w zakresie ich programowania oraz sposobu realizacji. Przysłużyło się to poznaniu aktualnego stanu oraz wskazaniu dodatkowych wyzwań jakie pojawiają się w praktyce programowania realizacji polityki regionalnej ukierunkowanej na zmiany klimatu oraz pozwoliło na weryfikację empiryczną przyjętych założeń teoretyczno-koncepcyjnych. Realizacja trzeciego etapu postępowania badawczego uskuteczniła postawione w pracy cele poznawcze. Na podstawie wyników uzyskanych podczas przeprowadzonego postępowania badawczego udało się również wypracować zestaw rekomendacji dla programowania i realizacji terytorializacji polityki rozwoju związanej z adaptacją i łagodzeniem skutków zmian klimatu. Pozwoliło to również zrealizować założony wcześniej cel aplikacyjny pracy.

Przygotowana praca wpisuje się w szerszą dyskusję nad stanem i wyzwaniami polityki regionalnej z szczególnym uwzględnieniem wyzwania jakim są antropogeniczne zmiany klimatu.